

**Výročná správa o činnosti
Univerzitnej knižnice
2010**

Stav a úroveň knižničných služieb

Štatútom Univerzitnej knižnice Katolíckej univerzity v Ružomberku z 24. februára 2009 vznikla Univerzitná knižnica s centrálnym pracoviskom v Ružomberku a s pracoviskami na TF KU so sídlom v Košiciach a na Teologickom inštitúte TF KU so sídlom v Spišskom Podhradí.

Rok 2010 bol obdobím rozvoja a skvalitňovania služieb na všetkých pracoviskách Univerzitnej knižnice. K nepochybným úspechom patrí prechod pracoviska v Košiciach z *KIS Paris* na *KIS Virtua* a sprístupnenie on line katalógu. Systém Virtua poskytuje väčší komfort čitateľom aj pracovníkom knižnice. Umožňuje kontrolovať stav čitateľského konta, predlžovanie výpožičiek cez internet, rešeršovanie v on line katalógu a prináša výhody kooperatívnej katalogizácie.

Vďaka projektu *Rozvoj vzdelávania na Katolíckej univerzite v Ružomberku pomocou zlepšenia IKT, laboratórnej a ubytovacej infraštruktúry* sa zakúpilo IKT vybavenie, ktoré nielen zlepšilo zabezpečenie a ochranu knižničného fondu, ale zavedením technológie rádiových frekvenčnej identifikácie (RFID) sa umožnil rýchly a efektívny spôsob vyhľadávania, správy a revízie knižničných jednotiek. Pomocou samoobslužného systému a RFID si čitatelia budú môcť sami vypožičať dokumenty a vyhnúť sa čakaniu pri výpožičnom pulte. Implementácia RFID technológie bude veľkou výzvou pre pracovníkov UK KU v roku 2011.

Trvalou snahou UK KU je aj sprístupňovanie čo najväčšieho počtu knižničných jednotiek pre našich používateľov. V roku 2010 sme zaznamenali prírastok v počte 14 973 knižničných jednotiek. Nárast spracovaných dokumentov v porovnaní s rokom 2009 predstavuje 3 337 prírastkov.

V rámci projektu *Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ)* mala UK KU už druhý rok zabezpečený prístup k databázam Knovel, ProQuest Central, Scopus, SpringerLink, Web of Science, Current Contents Connect, Essential Science Indicators, Wiley InterScience. K najviac využívaným databázam na Katolíckej univerzite však patrili štyri kolekcie JSTOR, ktoré sme predplatili na základe požiadaviek vedecko-pedagogických pracovníkov.

Aj v roku 2010 sa časť knižnice sťahovala. V mesiaci jún v UK v Ružomberku prebiehalo sťahovanie knižnice prof. M.S. Ďuricu z prízemnia na 1. poschodie.

Knižničný fond

UK KU spracováva dokumenty vo dvoch knižnično-informačných systémoch (ďalej KIS). UK KU v Ružomberku používa štvrtý rok *KIS Virtua*, prostredníctvom ktorého je zapojená do súborného katalógu knižníc v SR *Slovenská knižnica*. V septembri 2010 sa uskutočnila implementácia a sprevádzkovanie systému *Virtua* na pracovisku v Košiciach. Pracovisko v Spišskom Podhradí spracováva dokumenty ešte stále v *KIS Paris*, nakoľko sa nepodarilo opraviť všetky chybné dáta a uskutočniť ich konverziu do *KIS Virtua*. Pracovníci UK KU z oboch pracovísk už absolvovali potrebné školenia v module katalogizácia, výpožičky a OPAC vo *Virtui*.

Aj v roku 2010 UK KU získala dotáciu z Ministerstva kultúry SR v programe 2.5 Akvizícia knižníc, v rámci ktorej boli zakúpené knihy v hodnote 4 000 EUR. Celkovo 221 titulov a 491 exemplárov. Z grantu Katedry hudby Pedagogickej fakulty KU sa nakúpila hudobná literatúra a noty v hodnote 15 000 EUR. Celkové finančné náklady na nákup knižničného fondu boli 63 948 EUR. Okrem nákupu literatúry majú významný podiel na obohatení knižničného fondu aj dary. Cenný prírastok predstavuje knižnica z pozostalosti doc. Imricha Vaška, ktorú plánujeme spracovať v roku 2011.

Celkový ročný prírastok v UK KU bol 14 973 knižničných jednotiek. Do súborného katalógu *Slovenská knižnica* sme prispeli 6 848 novými bibliografickými záznamami. Mesačne informujeme používateľov o novinkách v knižničnom fonde na webovej stránke UK KU.

V roku 2010 sme vyradili 1 753 knižničných jednotiek, išlo najmä o duplicitné exempláre záverečných prác na pracovisku Spišské Podhradie (1 463 kn. j.) a stratené dokumenty z bývalých katedrových knižníc PF KU (290 kn. j.).

Okrem katalogizácie nových knižničných jednotiek sa Oddelenie ochrany a budovania fondov zameralo na opravu bibliografických záznamov. Išlo o deduplikáciu 290 bibliografických záznamov a opravu mien autorov v súlade s mennými autoritami v *KIS Virtua*, nakoľko meno jedného autora sa vyskytovalo v systéme vo dvoch až štyroch formách. Opravili sme cca 3 000 mien autorov. Retrospektívne sme dopĺňali do bibliografických záznamov kvalifikačných prác názov fakulty a katedry, aby bolo možné vyhľadávať dokumenty aj podľa týchto kritérií. Opravy sme urobili v 450 kvalifikačných prácach, v tejto činnosti je však potrebné ďalej pokračovať.

Hlavným cieľom týchto časovo náročných aktivít bolo skvalitnenie on line katalógu a zjednodušenie vyhľadávania pre používateľa.

V spolupráci so spoločnosťou Slovart-G.T.G., s.r.o. sme zorganizovali v študovni L. Hanusa predajnú výstavu zahraničnej odbornej literatúry z renomovaných zahraničných vydavateľstiev.

Publikačná činnosť predstavuje najdôležitejší ukazovateľ stavu a úrovne vedeckej činnosti vysokej školy. Databáza publikačnej činnosti je priebežne aktualizovaná, v súčasnosti obsahuje 11 603 bibliografických záznamov a 2 922 ohlasov. V priebehu roka bolo z databázy vypracovaných 408 výstupov na základe žiadostí jednotlivcov a fakúlt.

Akvízia	2008	2009	2010
Prírastok knižničných jednotiek	9 908	11 636	14 973
z toho kúpou	3 714	5 938	3 045
z toho darom	5 975	5 635	11 812
z toho výmenou	30	61	107
z toho inak	0	0	9
z toho prírastok kníh	8 374	9 313	6 524
z toho prírastok audiovizuálnych dok.	1	7	
z toho prírastok elektronických dok.	73	68	72
z toho prírastok iných dok. (kvalifikačné práce)	1 460	2 248	8 169
Počet titulov dochádzajúcich periodík	425	270	216
z toho zahraničných periodík	126	102	102
Úbytky knižničných jednotiek	153	23	1 753
Celkový stav knižničného fondu	105 030	116 643	129 863

UK Rbk	Košice	Spišská Kapitula	Spolu
12 353	1 618	1 002	14 973

Knižničné služby a používatelia

V roku 2010 mala UK KU 5 144 registrovaných čitateľov. So stúpajúcim počtom knižničných jednotiek rastie aj počet výpožičiek a záujem o medziknižničnú výpožičnú službu z iných knižníc. Čitateľom sme požičali 122 466 dokumentov, z toho bolo 70 257 absenčných výpožičiek.

Počas Týždňa slovenských knižníc (23. 3. – 28. 3. 2010) sme už tradične odpustili registračné a sankčné poplatky a ponúkli zdarma duplikáty kníh.

Pre študentov 1. a 2. ročníka FF KU, PF KU a FZ KU sme pripravili 12 informačných hodín, v rámci ktorých sa oboznámili so službami knižnice, s klasifikačným systémom, s vyhľadávaním v katalógu a s elektronickými informačnými zdrojmi.

S cieľom zlepšiť informovanosť o poskytovaných službách a orientáciu v knižničnom fonde sme vydali propagačný materiál so základným informáciami o UK KU. Počas jedného semestra sme rozdali naším používateľom 1 000 ks letákov. Ďalšie skvalitnenie výpožičných služieb priniesli video prezentácie s návodmi, ako efektívne vyhľadávať v on line katalógu.

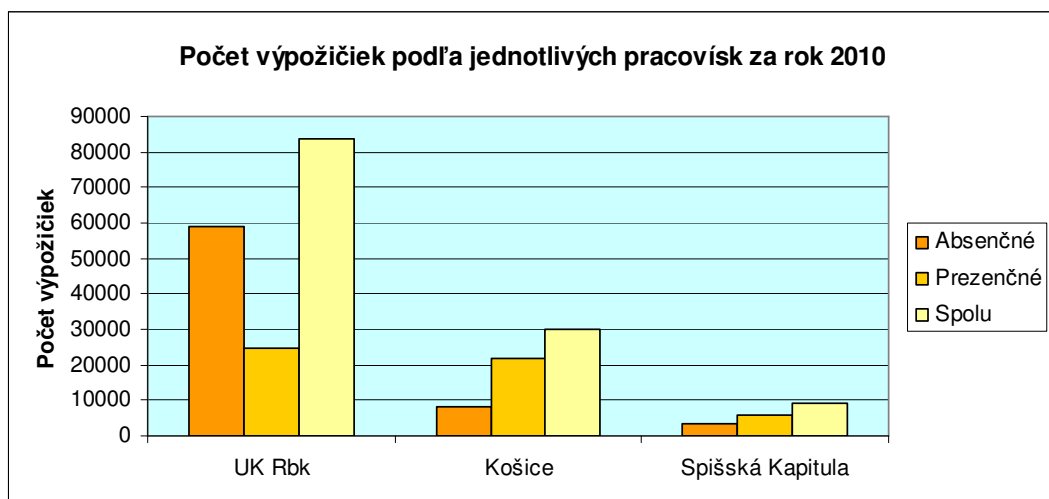
Významné rozšírenie služieb pre používateľov predstavujú aj štyri biblioboxy umiestnené v Ružomberku (2), v Košiciach (1) a Spišskom Podhradí (1), ktoré umožňujú vrátenie kníh mimo otváracích hodín knižnice.

Zásluhou projektu *NISPEZ* má UK KU prístup k databázam Knovel, ProQuest Central, Scopus, SpringerLink, Web of Science, Current Contents Connect, Essential Science Indicators, Wiley InterScience. V rámci národnej licencie bola zabezpečená kontinuita prístupu i na databázy Ebsco. Na základe predplatného má KU v Ružomberku prístup k štyrom kolekciam databázy JSTOR (Arts&Sciences I.-III., V.).

Vo výbere krátkodobých skúšobných prístupov sme sa okrem multiodborových databáz ako Project MUSE a Science Direct, zamerali aj na špecializované elektronické informačné zdroje: Deutsche Literatur des 18. Jahrhunderts Online, Deutsche Biographische Enzyklopädie Online, Digitale Bibliothek Deutscher Klassiker, Germanistik Online Datenbank, Music Online: Listening, Reference, Informa Healthcare, Counseling and Therapy in Video, Grzimek's Animal Life, The International Encyclopedia of Communication.

K rastúcemu záujmu o elektronické informačné zdroje prispelo školenie *Databázy Web of Knowledge* v UK KU v Ružomberku, ktoré bolo určené najmä doktorandom a ďalším vedecko-pedagogickým pracovníkom. Pre pracovníkov KU v Ružomberku sme zorganizovali aj školenie k interaktívnemu prezentačnému nástroju PREZI.

Knižničné služby	2008	2009	2010
Výpožičky spolu	81 733	100 265	122 466
z toho absenčné výpožičky	52 852	44 271	70 257
z toho prezenčné výpožičky	23 751	51 285	52 209
z toho prezenčné periodiká	5 049	4 709	7 029
MVS iným knižniciam	312	454	728
MVS z iných knižníc	544	548	517
Počet vypracovaných bibliografií a rešerší	10	234	408
Registrovaní používatelia	7 310	5 966	5 144
z toho poslucháči VŠ	6 387	4 968	3 928
Potenciálni používatelia	10 914	8 375	7 967
z toho poslucháči VŠ		7 692	7 299
Akcie informačnej výchovy	7	15	13

	UK Rbk	Košice	Spišská Kapitula	Spolu
Absenčné	58 952	8 021	3 284	70 257
Prezenčné	24 583	21 940	5 686	52 209
Spolu	83 535	29 961	8 970	122 466

Priestory a technické vybavenie

Pracoviská UK KU sídlia v troch rôznych budovách prispôsobených potrebám knižnično-informačných pracovísk. V septembri 2010 boli vymenené okná na pracovisku UK KU v Spišskom Podhradí, čím sa zlepšila tepelná izolácia priestorov.

Kvalitatívne vyšší stupeň v IKT vybavení UK KU priniesol projekt zo štrukturálnych fondov EÚ. Zakúpili sa bezpečnostné brány 3M pre všetky pracoviská UK KU, 4 biblioboxy, 5 selfcheckov spolu s ďalšími komponentmi pre implementáciu RFID technológie a dva robotizované skenery. Pracovisku UK KU v Košiciach sa už podarilo aplikovať bezpečnostné pásky a RFID štítky do 24 000 dokumentov. Pre ostatné pracoviská bude zavedenie RFID technológie prioritnom úlohou v roku 2011. Výrazne sa zvýšil aj počet nových počítačov pre používateľov.

Priestory a technické vybavenie	2008	2009	2010
Počet miest v študovniach a čítárňach	177	174	183
Počet študovní	7	7	7
Celková plocha knižnice v m ²	1 401	2 527	2 473
z toho priestory pre používateľov	988	1 802	1 723
Počet počítačov	114	100	168
z toho s pripojením na internet	111	96	164
z toho pre študentov	96	78	140
z toho pre študentov s internetom	94	74	136
Online katalóg na internete (áno=1, nie=0)	1	1	1
Počet prevádzkových hod. pre používateľov	46	68	68

Zamestnanci knižnice

K 1. 2. 2010 došlo k zmene vedúcej pracoviska v Košiciach z dôvodu odchodu pracovníčky do predčasného dôchodku. Personálna zmena sa realizovala aj v Spišskom Podhradí prijatím novej pracovníčky na zastupovanie počas materskej a rodičovskej dovolenky.

Poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb nie je možné bez kvalifikovaných informačných pracovníkov. V roku 2010 ďalší traja pracovníci UK KU úspešne absolvovali rekvalifikačný kurz Knižnícke odborné minimum v CVTI SR. Okrem toho štyri pracovníci získali certifikáty na prácu s *KIS Virtua*. K vlastným vzdelávacím aktivitám patrilo aj interné školenie v IT pre zamestnancov centrálného pracoviska UK KU v Ružomberku.

V spolupráci s FF KU sme úspešne ukončili projekt *Grundtvig – učiace sa partnerstvá*. V máji 2010 sa uskutočnilo posledné pracovné stretnutie partnerov zo

Španielska, z Poľska a Turecka v Gdańsku. Pri tejto príležitosti vznikla séria fotografií Zuzany Sitarčíkovej, ktoré boli inštalované v UK KU v rámci výstavy Gdaňské impresie. Finálnym výstupom projektu bol dokument *Čítanie prostredníctvom knižníc*, ktorý sme rozposlali do slovenských verejných knižníc.

Zamestnanci knižnice	2008	2009	2010
Počet zamestnancov (fyzické osoby)	15	18	18
zamestnanci vykonávajúci knihovnícke činnosti	15	18	17
z toho so základným knihovníckym vzdelaním (kvalifikačný kurz)	3	6	9
z toho s odborným knihovníckym vzdelaním (VŠ, SOŠ)	4	4	3
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plný úväzok)	15	18	18